

забезпечує більш продуктивне використання обмежених фінансових та людських ресурсів; полегшує контроль; підвищує ефективність, результативність, конкурентоспроможність, а також сприяє зростанню якості життя громади.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Васильченко Г., Парасюк І., Єременко Н. *Планування розвитку територіальних громад: навч. посіб. для посад. ос. місц. само в'ряд. Асоціація міст України. К., ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2015. 256 с. URL: <https://auc.org.ua/sites/default/files/library/1plangrweb.pdf> (дата звернення: 20.10.2020).*
2. Сментина Н.В., Фіалковська А.А. *Стратегічне планування місцевого розвитку: навч. посіб. К.: ФОП Гуляєва В.М., 2019. 244 с. URL: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/10516/1/Стратегічне%20планування%20місцевого%20розвитку.pdf> (дата звернення: 20.10.2020).*
3. Берданова О., Вакуленко В. *Стратегічне планування місцевого розвитку: практ. посіб. Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні – DESPRO. К.: ТОВ «Софія-А». 2012. 88 с. URL: https://despro.org.ua/media/articles/04_book_berdanova_vakulenko_ctrateg_chne_planuvann.pdf (дата звернення: 21.10.2020).*
4. Берданова О. В., Вакуленко В. М., Валентюк І. В., Ткачук А. Ф. *Стратегічне планування розвитку об'єднаної територіальної громади: навч. посіб. К., 2017. 121 с. URL: http://www.slg-coe.org.ua/wp-content/uploads/2018/11/04_Strateg_Plan-PRN-5.pdf (дата звернення: 21.10.2020).*
5. *Планування місцевого розвитку. URL: <http://www.tsatu.edu.ua/ipod/rozvytok-silskyh-terytorij/rozvytok-oth/planuvannya-miscevoho-ekonomichnoho-rozvytku/> (дата звернення: 21.10.2020).*

**Бандура Тарас Михайлович, магістрант,
Ляхович Галина Іванівна, д.е.н., професорка,
професорка кафедри управління та адміністрування**

ТИПИ ТА ФОРМИ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

Децентралізація, що трактується як конституційна структура відносин між суб'єктами публічного права, визначає організацію виконавчої влади. Конституційний принцип децентралізації, що тлумачиться у поєднанні з іншими конституційними принципами, і зокрема з принципом субсидіарності, передбачає обов'язок створити конкретні системи завдань і компетенцій, що зводиться до формули перенесення державних завдань зверху вниз на нижчі ланки їх виконання.

В контексті аналізованих структурних питань державного апарату його слід трактувати як принцип, що вимагає побудови структур знизу, а його дотримання повинно бути помітним в інституційних та організаційних рішеннях. Принцип децентралізації державної влади заснований на повазі територіальних самоврядних громад.

Місцеве самоврядування є невід'ємною частиною державного устрою з конституційно гарантованою незалежністю одиниць місцевого самоврядування як суб'єктів права та децентралізованих суб'єктів публічної влади. Це вираз

сучасного підходу до державного управління, елемент сучасної організації та функціонування держави з децентралізованою структурою, який не можна ігнорувати при формуванні сучасних структур для організації діяльності.

Місцеве самоврядування є проявом демократизації суспільного життя, і його важливість підтверджується обсягом державних справ, які можуть здійснювати органи місцевого самоврядування [1, с. 65].

Ця соціальна проблема місцевого самоврядування в даний час набуває особливого значення. Підкреслюється, що не кожен тип самоврядування має однакове значення для демократизації. Метод організації управління, заснований на децентралізації, є соціально значущим, коли сфера управління, децентралізована таким чином, стосується значних соціальних питань [2, с. 14].

Проведення політики розвитку включає державні завдання, що виконуються в національному масштабі, одночасно в регіональному та місцевому вимірі, створюючи тісні відносини між суб'єктами державного виконавчого апарату, який зобов'язаний досягти статутної мети забезпечення сталого розвитку країни, соціально-економічний, регіональний та просторовий, підвищення конкурентоспроможності економіки та створення нових робочих місць у національному, регіональному або місцевому масштабі.

Широкий підхід та наявність децентралізації в різних галузях науки дозволяють виділити різні її форми, що стосуються як процесу організації управління підприємством, так і адміністративного апарату. Враховуючи питання дослідження, варто окреслити системно-правову та адміністративну децентралізацію. Перший – це прояв відносин між суб'єктами публічного права на вищому та нижчому рівнях організаційної структури держави.

З іншого боку, адміністративна децентралізація полягає у виділенні та точному визначенні обсягу завдань, покладених на нижчі рівні, та оснащенні їх адміністративними інструментами, що дозволяють виконувати покладені на них завдання. Факторами, що впливають на обсяг та форму адміністративної децентралізації, є насамперед територіальна система (єдині та складні держави) та прийнята модель місцевого самоврядування [3, с. 24].

Одним із проявів адміністративної децентралізації є деконцентрація, яка полягає у перенесенні державних завдань на рівень спеціально виділених у державі структур, створених підрозділами рівного статусу (місцевого самоврядування). Передача завдань супроводжується дорученням органам нижчого рівня повноважень приймати рішення у суворо визначеному обсязі, зберігаючи при цьому широке втручання органів вищого рівня. Окрема структура є невід'ємною частиною держави, а межі її незалежності визначаються відповідними законами.

Децентралізація, передаючи безпосередньо до рук зацікавлених осіб управління справами, має переваги демократичного характеру, причому демократизм набагато реальніший в місцевих масштабах, ніж в загальнонаціональних. До того ж, децентралізоване управління, якщо для нього

забезпечені необхідні засоби і умови, є набагато менш вагомим і набагато більш практичним, ніж централізоване управління [4, с. 397].

Типи децентралізації зображено на рис. 1.

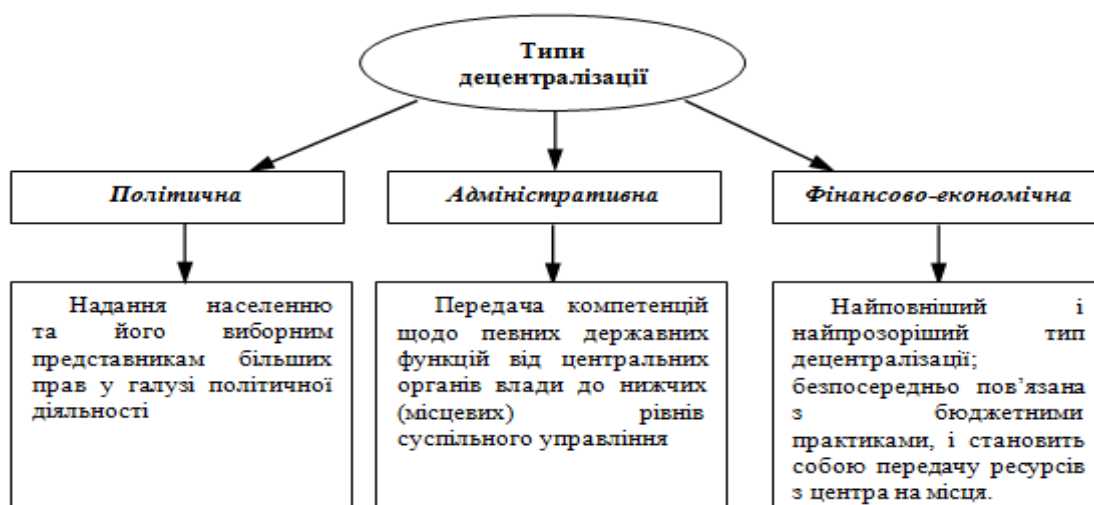

Рис. 1. Типи децентралізації

Таким чином, на сьогодні необхідною умовою стабільного розвитку суспільства та ефективного функціонування держави є забезпечення балансу загальнодержавних інтересів не лише з інтересами територіальних громад, а й кооперація та координація цих інтересів на різних рівнях виконавчої влади.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. J. Jeżewski, *Idea demokracji w przekształceniach samorządu terytorialnego*, „Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny” 77, 2015, z. 3 (Polska – 25 lat samorządu terytorialnego), s. 65-78.
2. J. Starościak, *Decentralizacja administracji*, Warszawa 1960. 400 s.
3. J. Kuciński, *Podstawy wiedzy o państwie*, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2003, 300 s.
4. Сус Л. Проведення децентралізаційних реформ: уроки для України. Фінансові інструменти регіонального розвитку : матер. Всеукр. наук.- практ. інтернет-конф. (28 жовтня 2016 р.). Житомир : ЖНАЕУ, 2016. С. 20-23.

Тимків Людмила Михайлівна, студентка 3 курсу,
Фурса Тетяна Петрівна, к.е.н, доцентка,
доцентка кафедри управління та адміністрування

ДОКУМЕНТАЦІЯ ТА ДОКУМЕНТУВАННЯ В ДЕРЖАВНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ

Бухгалтерський облік у бюджетних установах є важливим елементом для управління державними фінансами. Але для того щоб добре управляти, необхідно контролювати, а для того щоб контролювати необхідно якісно виміряти.